

היום מוקדש לע"נ נאוה אפלבוים הי"ד שנרצחה ביום כלולותיה, י"ג באלול תשס"ג,

יחד עם אביה, הרב ד"ר דוד אפלבוים הי"ד

לסלוח לבלתי נסלח – כיצד סולחים?

פרדוקס הסליחה – ז'אק דרידה:

"ככל שהעוול חמור יותר, גדל הצורך בסליחה, אך ככל שהעוול חמור יותר, קטנה ההצדקה לסליחה. הסליחה, כמחיקת העוול, אינה אפשרית כאשר היא נחוצה ואינה נחוצה כאשר היא אפשרית"

1. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז עמוד ב

בית הלל אומרים: ורב חסד מטה כלפי חסד. - היכי עביד?
רבי אליעזר אומר: כובשו, שנאמר +מיכה ז+ ישוב ירחמנו יכבש עונותינו,
רבי יוסי בר חנינא אמר: נושא, שנאמר +מיכה ז+ נושא עון ועבר על פשע.
תנא דבי רבי ישמעאל: מעביר ראשון ראשון, וכן היא המדה.
אמר רבא: ועון עצמו אינו נמחק, דאי איכא רובא עונות - מחשיב בהדיהו.

2. שמות פרק לד

(ט) ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אֲדַנִּי יְלֹךְ נָא אֲדַנִּי בְּקִרְבְּנוּ כִּי עִם קִשָּׁה עֲרַף הוּא וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנָיו וְלַחַטָּאתָנוּ וְנִחַלְתָּנוּ:

3. במדבר פרק יד

(יט) **סִלַּח** נָא לְעוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְדֹּל חַסְדְּךָ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֵּה: (כ) ויאמר יְקִיָּק **סִלַּחְתִּי** כְּדַבַּרְךָ: (כא) ואולם חי אני וימלא כבוד יְקִיָּק אֶת כָּל הָאָרֶץ...: (כג) אם יראו אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁפַּעְתִּי לְאַבְתָּם וְכָל מְנַאֲצֵי לֹא יִרְאוּהָ:

4. דברים פרק כט

(יט) לא יאבה יְקִיָּק **סִלַּח** לוֹ כִּי אֲזוּ יַעֲשׂוּ אֵף יְקִיָּק וְקִנְיָתוֹ בְּאִישׁ הַחַוּוֹת וְרַבְצָה בּוֹ כָּל הָאֲלֵה הַכְּתוּבָה בִּסְפָר הַזֶּה וּמָחָה יְקִיָּק אֶת שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם:

5. ויקרא פרק ד

(א) ויִדְבֹר יְקִיָּק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֹפֵשׁ כִּי תַחֲטָא בְּשׂוּגָה מִכָּל מִצְוֹת יְקִיָּק אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ וְעָשָׂה מֵאֲחַת מֵהֵנָּה...: (כ) וְעָשָׂה לְפָר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפָר הַחֲטָאת כִּן יַעֲשֶׂה לוֹ וְכִפֹּר עֲלֵהם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם...:

6. במדבר פרק ל

(ו) וְאִם הִנֵּי אָבִיָּה אֲתָה בְּיוֹם שָׁמְעוּ כָּל נְדָרֶיהָ וְאֶסְרֶיהָ אֲשֶׁר אֶסְרָה עַל נַפְשָׁהּ לֹא יְקוּם וּיְקַיֵּם יְסֻלַּח לָהּ כִּי הִנֵּי אָבִיָּה אֲתָה...: (ט) וְאִם בְּיוֹם שָׁמַע אִישָׁהּ יִנֵּי אֹתָהּ וְהִפְרָ אֶת נְדָרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֶת מִבְּטָא שְׁפָתֶיהָ אֲשֶׁר אֶסְרָה עַל נַפְשָׁהּ וּיְקַיֵּם יְסֻלַּח לָהּ:

7. ילקוט שמעוני תורה פרשת פינחס רמז תשעו

"כבשים" – בית שמאי ובית הלל, בית שמאי אומרים כבשים שהן כובשין עונותיהן של ישראל כמה דאת אמר ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו, ובית הלל אומרים כל דבר שהוא נכבש סופו לצוף, אלא כבשים שהן מכבסין עונותיהם של ישראל

8. תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נה עמוד א

תנו רבנן: גזל מריש ובנאו בבירה, ב"ש אומרים: מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו, וב"ה אומרים: אין לו אלא דמי מריש בלבד, משום תקנת השבין.

9. רש"י הירש בראשית פרק לט

"צלח" קרוב ל"שלח", ואולי גם ל"סלח". "שלח": להגיע לקראת מטרה. "סלח" אולי: לאפשר התקדמות על - ידי סילוק מעצור. החטא שלא נתכפר, הנו מעצור על דרך חיי האדם, הוא נעצר ומתעכב; הסליחה מתירה את הקשר ומאפשרת התקדמות ללא מעצור. "צלח": התקדמות לקראת מטרה מתוך התגברות על כל מכשול.

10. תהלים פרק קד

(לה) יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את קוק הללו זה:

11. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף י עמוד א

הנהו בריוני דהוו בשבבותיה דרבי מאיר והוו קא מצערו ליה טובא, הוה קא בעי רבי מאיר רחמי עלויהו כי היכי דלימותו. אמרה ליה ברוריא דביתהו: מאי דעתך? - משום דכתיב: יתמו חטאים, מי כתיב חוטאים? חטאים כתיב! ועוד, שפיל לסיפיה דקרא: ורשעים עוד אינם, כיון דיתמו חטאים - ורשעים עוד אינם? אלא, בעי רחמי עלויהו דלהדרו בתשובה - ורשעים עוד אינם. בעא רחמי עלויהו והדרו בתשובה.

12. תהלים פרק קג

(ח) רחום וחנון יקוק ארץ אפים ורב חסד: (ט) לא לנצח יריב ולא לעולם יטור: (י) לא כחטאינו עשה לנו ולא כעונותינו גמל עלינו: (יא) כי כגבה שמים על הארץ גבר חסדו על יראיו: (יב) כרחק מזרח ממערב הרחיק ממנו את פשעינו:

13. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף עג עמוד א

כי אתא רב דימי א"ר יוחנן: המערה יין נסך מחבית לבור, אפילו כל היום כולו. ראשון ראשון בטל... כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן: לא שנו אלא שנפל קיתון של מים תחלה, אבל לא נפל שם קיתון של מים תחלה - מצא מין את מינו וניעור.